

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	17 Rhagfyr 2018
Pwnc:	<p>Moderneiddio Ysgolion ar Ynys Môn – Adroddiad yn dilyn cyhoeddi'r rhybudd statudol ar gyfer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ysgol gynradd newydd yn Llangefni yn lle Ysgol Bodffordd ac Ysgol Corn Hir a chymeradwyaeth o'r cynnig gwreiddiol
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Arwyn Williams
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Emrys Bebb
Aelodau Lleol:	Y Cynghorydd Bob Parry Y Cynghorydd Dylan Rees Y Cynghorydd Nicola Roberts

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>Rhesymau:</p> <p>Er mwyn cydymffurfio â'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion, cyhoeddodd yr Awdurdod y Rhybudd Statudol o'u bwriad i:</p> <p>a. Gyfuno dwy ysgol - Ysgol Bodffordd ac Ysgol Corn Hir - mewn un ysgol newydd ar safle yn Llangefni ac y bydd yr ysgol gynradd newydd yn ysgol gymunedol cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Cyhoeddwyd y Rhybudd Statudol ar 2 Hydref 2018 ac roedd cyfnod o 28 diwrnod i wrthwynebu'r cynnig yn dilyn. Felly, daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 29 Hydref 2018. Derbyniwyd 111 o wrthwynebiadau i'r cynnig uchod.</p> <p>Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, mae angen i'r cynigydd neu'r cynigwyr, sef Cyngor Sir Ynys Môn yn yr achos hwn, gyhoeddi adroddiad yn disgrifio unrhyw wrthwynebiad a gafwyd h.y. adroddiad gwrthwynebu. Gweler yr adroddiad gwrthwynebu yn Atodiad 1.</p> <p>Roedd 109 o'r gwrthwynebiadau ar ffurf ffurflen safonol fel sydd yn Atodiad 2.</p> <p>Mae'r ffordd y mae'r Cyngor yn delio gyda gwrthwynebiad i rybudd statudol yn dilyn drefn sydd ynghlwm i'r Còd Trefniadaeth Ysgolion oedd wrth rym ers mis Hydref 2013.</p> <p>Felly, yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013, rhan 5.3, mae angen i'r Pwyllgor Gwaith</p>

drwy'r adroddiad yma -

“benderfynu a ddylid cymeradwyo'r cynigion, eu gwrthod neu eu cymeradwyo ag addasiadau.”

Argymhellir fod y Pwyllgor Gwaith:

i. Yn penderfynu cymeradwyo'r cynnig gwreiddiol sef:

- Cynnig peidio â chefnogi Ysgol Bodffordd, Bodffordd, Ynys Môn LL77 7LZ ac Ysgol Corn Hir, Llangefni, Ynys Môn, LL77 7JB, sydd ar hyn o bryd yn cael eu cynnal gan Gyngor Sir Ynys Môn a sefydlu ysgol gynradd gymunedol gyfrwng Cymraeg newydd i'w chynnal gan Gyngor Sir Ynys Môn ar safle ysgol newydd ar dir ger stad Bryn Meurig, Llangefni, LL77 7JB ar gyfer bechgyn a merched 3-11 oed.

ii. Yn awdurdodi swyddogion i barhau gyda'r broses i

(a) adeiladu ysgol gynradd newydd yn Llangefni ar dir ger stad Bryn Meurig (yn amodol ar fod y safle'n addas);

Cefndir:

Yn ei gyfarfod ar 20 Mehefin, 2016, penderfynodd Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn:

- Awdurdodi swyddogion o'r Adran Dysgu Gydol Oes i'w galluogi i gynnal proses ymgynghori anffurfiol neu anstatudol ar y ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni
- Paratoi'n ddilynol nifer o opsiynau posibl ar y ffordd ymlaen erbyn diwedd 2016.

O'r herwydd ymgynghorodd y Cyngor gyda rhieni, llywodraethwyr a staff yn y chwe ysgol yn yr ardal a hefyd gyda'r cynghorwyr lleol a chyda llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill. Parhaodd y cyfnod ymgynghori o Hydref 3^{ydd} 2016 hyd at Dachwedd 13^{eg} 2016.

Trefnwyd cyfarfodydd ymgynghori gyda staff, llywodraethwyr a rhieni'r 6 ysgol gysylltiedig yn ardal Llangefni dros y cyfnod hwn. Ystyriwyd 21 o opsiynau posibl ar y ffordd ymlaen ar gyfer y ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni yn y broses ymgynghori anstatudol neu anffurfiol.

Ar ôl yr ymgynghoriad anstatudol, cafodd yr opsiynau hyn eu lleihau i 9 opsiwn a gwerthuswyd yr opsiynau hyn a'u sgorio allan o 10 yn erbyn y gyrrwyr newid a amlinellir isod.

1. Codi safonau addysgol
2. Lleihau nifer llefydd gweigion
3. Lleihau'r amrywiad mewn cost y disgybl
4. Sicrhau bod adeiladau ysgol yn creu amgylchedd dysgu gorau posib
5. Sicrhau bod adeiladau ysgolion mewn cyflwr da a bod dim materion iechyd a diogelwch
6. Cynyddu capasiti arweinyddol
7. Defnydd cymunedol o adeilad yr ysgol
8. Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog

9. Ffactorau daearyddol a theithio

Cafodd yr opsiynau eu sgorio yn yr adroddiad ar yr ymgynghori anstatudol, ac yna trafodwyd yr adroddiad gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 19 Rhagfyr, 2016. Penderfyniad y Pwyllgor Gwaith oedd:

Awdurdodi swyddogion i fynd rhagddynt i'r broses ymgynghori ffurfiol neu statudol lle byddant yn ymgynghori ar Opsiynau A a B isod.

Felly, aeth swyddogion allan i ymgynghori'n statudol ar yr opsiynau canlynol:

Opsiwn A

Byddai hwn yn seiliedig ar:

- Opsiwn 3, sef *adeiladu un ysgol yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.*
- Opsiwn 8, sef *addasu Ysgol Esceifiog*
- Opsiwn 7, sef *ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn*
- Opsiwn 9, sef *addasu Ysgol Henblas*

Byddai angen i unrhyw ailfodelu mynd i'r afael â'r materion traffig a nodwyd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r opsiynau'n amodol ar fforddiadwyedd.

Gallai'r opsiwn hwn hefyd gynnwys y ffederasiwn o Ysgol Henblas gydag ysgol arall h.y. cynnal yr ysgol ar safle'r presennol ond o dan drefniant rheoli gwahanol.

Opsiwn B

Byddai hwn yn seiliedig ar:

- Opsiwn 3, sef *adeiladu un ysgol yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd.*
- Opsiwn 6b, sef *adeiladu ysgol gynradd newydd yn Gaerwen i 150 o blant yn lle Ysgol Esceifiog ar safle amgen*
- Opsiwn 7, sef *ymestyn Ysgol y Graig i gymryd disgyblion Ysgol Talwrn a chau Ysgol Talwrn*
- Opsiwn 9, sef *addasu Ysgol Henblas*

Byddai angen i unrhyw ailfodelu mynd i'r afael â'r materion traffig a nodwyd ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r opsiynau'n amodol ar fforddiadwyedd.

Gallai'r opsiwn hwn hefyd gynnwys y ffederasiwn o Ysgol Henblas gydag ysgol arall h.y. cynnal yr ysgol ar safle'r presennol ond o dan drefniant rheoli gwahanol.

Roedd y cyfnod ymgynghori statudol yn digwydd rhwng 30 Ionawr at 12 Mawrth 2017.

Ar ôl 2 etholiad (etholiadau llywodraeth leol ar 4 Mai 2017 ac Etholiad Cyffredinol ar 8 Mehefin 2017), trafodwyd adroddiad ar yr ymgynghori statudol gan y Pwyllgor Gwaith. Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 17 Gorffennaf 2017:

Mai Opsiwn B yw'r opsiwn a ffafir a bydd hynny'n ymgorffori:

- **Opsiwn 3 – sef adeiladu ysgol newydd yn lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd;**
- **Opsiwn 8 – addasiadau i Ysgol Esceifiog, Gaerwen;**
- **Opsiwn 7 – bydd angen ymgynghori ymhellach ar yr opsiwn o addasu Ysgol**

**Y Graig i wneud lle i ddisgyblion o Ysgol Talwrn, a chau Ysgol Talwrn;
• Opsiwn 9 – addasiadau i Ysgol Henblas.**

Mae'r niferoedd yn Ysgol Henblas wedi lleihau dros y blynyddoedd diwethaf, o 101 ym Medi 2015 i 84 erbyn Medi 2017. Yn dilyn Arolygiad Estyn yn 2017 mae'r ysgol mewn categori dilyniant 'Monitro Estyn', a bu rhaid i'r Awdurdod roi trefniadau interim mewn lle i sicrhau arweinyddiaeth briodol.

O ystyried y pwyntiau uchod, ar Ddydd Llun, 18 Rhagfyr 2017, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith 'oedi ac adolygu' o ran dyfodol y ddarpariaeth addysg yn ardal Llangefni. O ganlyniad i hyn, cafodd opsiynau ar gyfer dyfodol y ddarpariaeth addysg yn ardal Llangefni eu hail asesu yn dilyn cadarnhad o gyllid newydd sylweddol. Penderfynodd y Pwyllgor Gwaith i ofyn i Swyddogion Addysg edrych ar ardal Llangefni unwaith eto.

Ar ôl adolygu'r sefyllfa, penderfynwyd i ail gychwyn y broses ymgynghori yn **ardal orllewinol Llangefni sef Ysgol Bodffordd, Ysgol Corn Hir ac Ysgol Henblas**. Roedd hyn yn golygu y byddai'r Awdurdod yn trefnu cyfarfodydd ymgynghori pellach gyda staff, llywodraethwyr a rhieni, fel rhan o broses ymgynghori statudol.

Yn dilyn yr ymgynghoriad statudol hynny, yn ei gyfarfod ar 30ain o Ebrill 2018, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith i:

- Gymeradwyo Opsiwn 2, sef adeiladu ysgol newydd ar gyfer ysgolion Bodffordd a Corn Hir a pharhau i gynnal darpariaeth addysgol yn Llangristiolus naill ai drwy gynnal Ysgol Henblas ar ei ffurf gyfredol neu fel ysgol aml-safle [h.y. uno Henblas gyda'r ysgol newydd a chreu un ysgol ar ddau safle]. Byddai rhaid i'r penderfyniad hwn fod yn gysylltiedig â chael sicrwydd mewn blwyddyn [h.y. erbyn diwedd blwyddyn ysgol 2018/19] bod safonau yn Ysgol Henblas yn codi, bod cyflymder cyfredol y gwelliant yn cynyddu a bod y rhagolygon o ran niferoedd disgyblion yn parhau'n gyson neu yn codi.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Yn wreiddiol ystyriwyd 21 opsiwn gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 19 Rhagfyr 2016 ar gyfer cyfluniad posib o'r ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni ac amlinellwyd y rhesymau am ddiystyru rhai opsiynau yn yr adroddiadau ar yr ymgynghori.

Gellir gweld yr opsiynau yn yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfarfod ,ar y dyddiad uchod ac yn y ddogfen ymgynghori anstatudol.

Yn dilyn hynny, ystyriwyd 10 safle ar gyfer yr ysgol gynradd newydd arfaethedig. Gweler y dadansoddiad o'r safleoedd posib yn y ddogfen Gwerthuso Opsiynau Safleoedd.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am faterion trefniadaeth ysgolion.

D – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn?

Ydyw

DD – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw - Mae'r cynlluniau yn y Rhaglen Amlinellol Strategol a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ar Ionawr 13, 2014. Bydd Achos Busnes Llawn am y cynllun uchod yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith yn fuan yn 2019.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?**Beth oedd eu sylwadau?**

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Wedi ei gynnwys fel rhan o'r adroddiad hyn
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
5	Adnoddau Dynol (AD)	
6	Eiddo	
7	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

F – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	Ddim yn berthnasol
2	Gwrthdodi	Ddim yn berthnasol
3	Trosedd ac Anhrefn	Ddim yn berthnasol
4	Amgylcheddol	Bydd camau lliniaru yn rhan o'r cais cynllunio
5	Cydraddoldebau	Ddim yn berthnasol
6	Cytundebau Canlyniad	Ddim yn berthnasol
7	Arall	Ddim yn berthnasol

FF - Atodiadau:

Atodiad 1 – Adroddiad Gwrthwynebiad

Atodiad 2 – Proforma safonol

G - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am

unrhyw wybodaeth bellach):

1. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar gyfer 19 Rhagfyr, 2016.
2. Dogfen Ymgynghori Anstatudol a'r Ddogfen Ymgynghori Statudol a'r Adroddiad Ymgynghori
3. Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn Rhagfyr 2013.
4. Llythyr gan Lywodraeth Cymru dyddiedig Ionawr 31 2014.
5. Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 30 Ebrill, 2018.
6. Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith dyddiedig Tachwedd 4 2013.
7. Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013, rhannau 1.2 i 1.14 a rhan 5.
8. Cofnodion y cyfarfodydd ymgynghori gyda staff, llywodraethwyr a rhieni a gynhaliwyd yn Hydref a Tachwedd 2016 a Chwefror / Mawrth 2018.
9. Dogfen Gwerthuso Opsiynau Safleoedd
10. Rhybudd statudol dyddiedig 2 Hydref 2018

Adroddiad Gwrthwynebu

1. Cefndir

Er mwyn cydymffurfio â'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 2013, cyhoeddodd yr Awdurdod **Rybudd Statudol** o'i fwriad i:

- a. Gyfuno dwy ysgol - Ysgol Bodffordd ac Ysgol Corn Hir - mewn un ysgol newydd ar safle yn Llangefni. Bydd yr ysgol yn ysgol gynradd gymunedol gyfrwng Cymraeg newydd i'w chynnal gan Gyngor Sir Ynys Môn ar safle'r ar dir ger stad Bryn Meurig, Llangefni, LL77 7JB ar gyfer bechgyn a merched 3-11 oed.

Cyhoeddwyd y **Rhybudd Statudol** ar 2 Hydref 2018 ac roedd cyfnod o 28 diwrnod i wrthwynebu'r cynnig yn dilyn. Felly, daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 29 Hydref 2018. **Derbyniwyd 111 o wrthwynebiadau i'r cynnig uchod.**

O dan adran 49 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, rhaid i gynigwyr gyhoeddi crynodeb o'r gwrthwynebiadau statudol ac ymateb i'r gwrthwynebiadau hynny ("yr adroddiad gwrthwynebu") – dyma yw'r ddogfen hon.

2. Gwrthwynebiadau

Derbyniwyd ymatebion fel a ganlyn:

- a. Ymateb gan Grŵp Ymgyrch Addysg ganolog Cymdeithas yr Iaith:
- b. 109 o ffurflenni ymateb safonol gan randdeiliaid o ~~du~~ Ysgol Bodffordd. Gweler y ffurflen safonol ddefnyddiwyd yn Atodiad 2:
- c. Ymateb gan randdeiliaid

O'r ymatebion ar ffurflen safonol, roedd canrannau'r ymatebwyr i'r pwyntiau yn y ffurflen fel a ganlyn:

Amharod i fy mhientyn fynychu ysgol drefol	Teithio ar fws yn annerbyniol	Polisi CSYM yn atal rhieni ddewis amgylchedd addysg leol i'w plant	Safle dewisol yn beryglus	Penderfyniad ddim yn caniatáu teithio'n wyrdd	Sylwadau blaenorol wedi eu hanwybyddu
68%	89%	85%	82%	72%	91%

Adroddiad Gwrthwynebu

Yn ogystal, roedd 11 o'r ymatebwyr yn dweud byddai cau Ysgol Bodffordd yn cael effaith negyddol ar y gymuned.

Yn y bôn, mae'r rhanddeiliaid yn dweud:

1. Bod eu plentyn / plant yn cael eu gorfodi i fynychu ysgol drefol fawr
2. Bod "disgwyl i ddisgyblion ifanc o ardal Bodffordd deithio ar fws yn annerbyniol"
3. Bod "polisi cau ysgolion bach CSYM yn atal rhieni ddewis amgylchedd lleol i'w plant"
4. Bod "safle dewisol ar gyfer yr ysgol gynradd newydd yn hynod o beryglus"
5. Nad yw'r "penderfyniad yn caniatáu i ddisgyblion yr ardal gael dewis teithio'n wyrdd"
6. Eu bod yn teimlo bod eu "sylwadau blaenorol yn erbyn cau'r ysgol wedi'u hanwybyddu"
7. "Nad oedd holl ddogfennau'r ymgynghoriad ar gael yn y Gymraeg"
8. Prisiau tai yn y pentref
9. Dyfodol y Ganolfan ac adeilad yr ysgol
10. Cludiant i'r ysgol gynradd newydd o Fodffordd ac efallai gorfod talu am hyn
11. Angen i'r Awdurdod "benderfynu ar ddull o gydweithio" rhwng ysgolion y dalgylch
12. Bod y cynnig yn golygu cau ysgol "sydd ag 89% yn siarad Cymraeg"
13. Nad oedd y Cyngor yn cadw at y Cod Trefniadaeth Ysgolion

Amlinellir isod ymateb yr Awdurdod i'r pwyntiau hyn:

1. Plant / plentyn yn cael eu gorfodi i fynychu ysgol drefol fawr

Mae'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 yn caniatáu i rieni dewis pa ysgol fydd eu plentyn yn ei mynychu. Fel rhan o'r ymgynghori statudol, bydd angen adolygu'r dalgylchoedd presennol a ffurfio dalgylchoedd newydd. Yn unol â'r Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, ni fyddai'r Awdurdod yn gallu gorfodi rhieni i symud eu plant i'r ysgol gynradd newydd. Byddai hyn yn cynyddu'r risg o lefel uchel o lefydd gweigion yn yr ysgol gynradd newydd.

2. Bod "disgwyl i ddisgyblion ifanc o ardal Bodffordd deithio ar fws yn annerbyniol"

Ar hyn o bryd, mae disgyblion Ysgol Gynradd Llanfairpwll ac Ysgol David Hughes yn teithio ar fws o bentrefi Penmynydd a Star i'w hysgolion. Yn ogystal, mae disgyblion Ysgol Rhyd y Llan yn teithio i'r ysgol newydd ar fws

Adroddiad Gwrthwynebu

o'r pentrefi cyfagos. Mae'r trefniadau hyn yn cyd-fynd â pholisi cludiant plant ysgol y Cyngor sydd wedi ei lywio o fewn canllawiau / Arweiniad Llywodraeth Cymru. Byddai trefniadau'r ysgol newydd hefyd yn cael eu trefnu o fewn disgwyliadau'r polisi hwn.

3. Bod “polisi cau ysgolion bach CSYM yn atal rhieni ddewis amgylchedd lleol i'w plant”

Nid oes gan Gyngor Sir Ynys Môn ‘bolisi cau ysgolion bach’ ac nid yw erioed wedi cael un. Er hynny, mae strategaeth newydd yr Awdurdod sef **Strategaeth Addysg Ynys Môn : Moderneiddio Ysgolion (Diweddariad 2018)** sydd yn cyfeirio at yr angen i gyfarch y cod diwygiedig a fabwysiadwyd ar 15 Hydref 2018 yn datgan bydd yr Awdurdod yn moderneiddio ei stad ysgolion “drwy uno ysgol ar un safle, uno ysgolion trwy ffurfio ysgol ffederal, ysgol aml-safle, ysgol gynradd ardal newydd, cydleoli ysgolion cynradd ac uwchradd ar un campws neu sefydlu ysgol pob oedran newydd [ar yr un safle neu wahanol safleoedd.” Yn yr achos hwn, yn ddarostyngedig ar benderfyniad terfynol y Pwyllgor Gwaith ar 17 Rhagfyr 2018, bydd ysgol gynradd newydd yn cael ei darparu i blant pentref Bodffordd.

4. “Ystyriwn bod safle dewisol ar gyfer yr ysgol gynradd newydd yn hynod o beryglus o ran rhwydwaith ffyrdd / natur a phrysurdeb trafniadaeth o gwmpas y lleoliad. Ystyriwn fod y safle yn beryglus i holl ddefnyddwyr posibl y safle”

Mae arbenigwyr allanol wedi asesu'r drafniadaeth posibl i'r ysgol gynradd newydd ac wedi dod i'r casgliad bod angen cylchfan ar y B5109 (y ffordd rhwng Llangefni a Bodffordd) i roi mynediad at yr ysgol newydd arfaethedig. Yn sgil hyn a'r ffaith y bydd mynedfa'r ysgol o fewn gwaharddiad 30mya, daethpwyd i'r casgliad “nad oes unrhyw sail sy'n ymwneud â diogelwch ac effeithlonrwydd gweithredu'r rhwydwaith priffyrdd lleol i wrthod y cais cynllunio hwn.”

5. “Ystyriwn nad yw'r penderfyniad yn caniatáu i ddisgyblion yr ardal gael dewis teithio'n wyrdd”

Nid yw'n bosibl i bob plentyn allu cerdded i'r ysgol neu ddefnyddio ffordd o deithio'n 'wyrdd' i'r ysgol. Mae'n anodd cyfrifo'r allyriadau carbon sy'n deillio o rieni'n mynd a'u plentyn / plant i'r ysgol ond mae'n debygol byddai un bws o bentref Bodffordd i'r ysgol gynradd arfaethedig newydd yn creu llai o allyriadau carbon na petai nifer o rieni yn mynd a'u plant i'r ysgol gynradd newydd.

Adroddiad Gwrthwynebu

6. “Ystyriwn fod ein sylwadau blaenorol yn erbyn cau’r ysgol wedi’u hanwybyddu”

Ym mhob un o’r ymgynghoriadau cynhaliwyd, crynhowyd sylwadau’r rhanddeiliad o Ysgol Bodffordd mewn adroddiad ar bob ymgynghoriad. Ystyriwyd y sylwadau hyn yn fanwl gan aelodau’r Pwyllgor Gwaith cyn iddynt wneud penderfyniad.

7. “Nad oedd holl ddogfennau’r ymgynghoriad ar gael yn y Gymraeg”

Ymddengys fod y rhanddeiliad yn cyfeirio at yr ymgynghoriad cyn ymgeisio am ganiatâd cynllunio ar gyfer ‘Ysgol Newydd Llangefni’ fel gelwir yr ysgol gynradd newydd arfaethedig yn y ddogfennaeth cynllunio. Fel rhan o’r broses yma cyhoeddwyd y ddogfennaeth (gan gynnwys adroddiadau technegol/arbenigol) gan arbenigwyr allanol yn uniaith Saesneg am amser byr. Yn dilyn cydnabyddiaeth o’r diffyg hwn, cymerwyd camau adferol rhagweithiol ar fyrder gan y Cyngor Sir i unioni’r sefyllfa ac fe gyhoeddwyd fersiynau Cymraeg o’r dogfennaeth a ganlyn:

- Ffurflen Gais Cynllunio Drafft
- Cynllun Llwr
- Cynllun Lleoliad Safle
- Cynllun Trefniadaeth Gyffredinol Tirlunio
- Asesiad Effaith yr Iaith Gymraeg
- Datganiad Cymuned ac Ieithyddol

8. Prisiau tai yn y pentref

Cafodd effaith posib cau Ysgol Bodffordd ar brisiau tai ei asesu yn yr Asesiad Effaith. Gallai cau’r ysgol gael effaith ar natur ddeniadol yr ardal leol ar gyfer prynwyr tai arfaethedig, yn arbennig rai sydd gan, neu sy’n bwriadu cael plant. Mae hyn yn wir ar gyfer unrhyw wasanaeth, megis meddygfa, llyfrgell neu ganolfan hamdden. I’r gwrthwyneb, gallai trigolion lleol ystyried y byddai cau neu adleoli ysgol ymaith o ardal yn beth defnyddiol gan wneud yr ardal yn fwy

deniadol i brynwyr tai sy’n chwilio am gymdogaeth dawelach. Nid awgrymir effaith gadarnhaol neu negyddol gyffredinol yma ond cydnabyddir y posibilrwydd ar gyfer newid mewn cyfansoddiad preswylwyr dros amser.

9. Dyfodol y Ganolfan ac adeilad yr ysgol

Yng nghyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar 30 Ebrill 2018, penderfynwyd:

Adroddiad Gwrthwynebu

- Cymeradwyo Opsiwn 2, sef adeiladu ysgol newydd ar gyfer ysgolion Bodffordd a Corn Hir a pharhau i gynnal darpariaeth addysgol yn Llangristiolus naill ai drwy gynnal Ysgol Henblas ar ei ffurf gyfredol neu fel ysgol aml-safle [h.y. uno Henblas gyda'r ysgol newydd a chreu un ysgol ar ddau safle]. Byddai rhaid i'r penderfyniad hwn fod yn gysylltiedig â chael sicrwydd mewn blwyddyn [h.y. erbyn diwedd blwyddyn ysgol 2018/19] bod safonau yn Ysgol Henblas yn codi, bod cyflymder cyfredol y gwelliant yn cynyddu a bod y rhagolygon o ran niferoedd disgyblion yn parhau'n gyson neu yn codi.
- Bod trafodaethau yn cael eu cynnal gyda Chyngor Cymuned Bodffordd a chyda cymuned Bodffordd er mwyn diogelu a chadw'r neuadd gymuned. Y trafodaethau hynny i gychwyn yn ystod y 6 wythnos nesaf.

Mae'r trafodaethau am ddyfodol y Ganolfan Gymunedol ym Modffordd wedi cychwyn ers mis Mehefin 2018 ac yn parhau. Y gobaith yw dod i gytundeb gyda'r gymuned ynghlych dyfodol y Ganolfan cyn dod i benderfyniad ynglŷn a'r safle.

10. Cludiant i'r ysgol gynradd newydd o Fodffordd ac efallai gorfod talu am hyn

Dywed y rhybudd statudol: "Bwriedir trefnu cludiant i'r ysgol newydd o ddalgylch presennol Ysgol Bodffordd." Petai'r ysgol gynradd newydd yn cael ei hadeiladu, byddai newid yn nhrefniadau teithio i ddysgwyr o gyfeiriad Bodffordd. Byddai swyddogion yr Awdurdod yna'n penderfynu'n ffurfiol pa un ai i ddarparu cludiant i'r ysgol gynradd newydd, ar ôl asesiad diogelwch o'r llwybrau teithio.

11. Angen i'r Awdurdod "benderfynu ar ddull o gydweithio" rhwng ysgolion y dalgylch

Yn ystod yr ymgynghori anstatudol, ystyriwyd o leiaf 3 o opsiynau o ran ffedereiddio e.e. ffedereiddio'r ysgol newydd efo Ysgol Henblas neu Ysgol Esceifiog, ysgol 3-18 ar safle Ysgol Gyfun Llangefni. Gall ffedereiddio arwain at arbedion ond nid yw'n newid y sefyllfa o ran ôl-groniad cynnal a chadw a chyflwr ysgolion. Er nad yw'r opsiynau o ran ffedereiddio wedi eu hystyried ymhellach yn yr ymgynghoriadau, nid yw hynny'n golygu na ellir symud tuag cyflawni hynny yn y dyfodol neu gydweithio'n agosach yn y dyfodol.

Adroddiad Gwrthwynebu

12. Bod y cynnig yn golygu cau ysgol “sydd ag 89% yn siarad Cymraeg”

Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi mabwysiadu'r egwyddor na ddylai'r Gymraeg gael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac y dylai trigolion yr ynys allu byw eu bywydau drwy gyfrwng y Gymraeg os ydynt yn dymuno gwneud hynny. Yr un yw'r disgwyliad mewn perthynas â'r Gymraeg ar gyfer pob ysgol, sy'n rhoi cyfle i bob disgybl yn y Sir feddu ar y sgiliau priodol i fod yn hyderus yn eu dwyieithrwydd. Yng ngoleuni hyn, bydd y cynllun a gyflwynir - yn ddarostyngedig i ofynion ein polisi iaith. Bydd yn flaenoriaeth gennym i gryfhau a diogelu'r Gymraeg ac addysg ddwyieithog.

Os gwireddir y cynnig (o ganlyniad i asesiad effaith yr iaith Gymraeg), bydd y datblygiad yn cynnal y gymuned bresennol ac y bydd yr effaith o'i wireddu yn gadarnhaol gan y bydd yn caniatáu i addysg ddwyieithog barhau.

13. Nad oedd y Cyngor yn cadw at y Cod Trefniadaeth Ysgolion

Mae'r Cyngor wedi cadw at y Cod Trefniadaeth Ysgolion oedd yn bodoli ar y pryd yn ystod yr holl broses ymgynghori. Nid yw'r Còd Trefniadaeth ddiwygiedig (Tachwedd 2018) yn dweud na ddylai ysgolion gwledig gau. Yn wir, mae'r Còd Trefniadaeth yn datgan bod blaenoriaeth i ddarparu addysg o safon uchel mewn ysgolion bach a gwledig, ac yn wir mae'n cydnabod mai addysg yw'r ystyriaeth bennaf. Mae'r Còd Trefniadaeth Ysgolion diwygiedig wedi dod ers 1 Tachwedd 2018 ond roedd yr Awdurdod yn ceisio cyfarch ei gynnwys cyn hynny.

Gwrthwynebiad Rhybudd Statudol

I sylw Rheolwr Rhaglen, Adran Dysgu Gydol Oes, Pencadlys y Cyngor, Llangefni. LL77 7TW

Cyflwynwn yr ymateb hwn i wrthwynebu cyhoeddiad Rhybudd Statudol i gau Ysgol Gymuned Bodffordd ac Ysgol Corn Hir.

Dymunwn leisio fy ngwrthwynebiad cryf i'r penderfyniad i gau Ysgol Gymuned Bodffordd. Cyflwynaf yr ymateb hwn o fewn y 28 diwrnod cyfnod ymateb.

Dymunwn i chi nodi fy ngwrthwynebiad oherwydd y rhesymau canlynol:

	Tic yn ôl Perthnasedd
Rwyf yn amharod i dderbyn bod fy mhlentyn / plant yn cael eu gorfodi i fynychu ysgol drefol fawr.	
Ystyriwn bod disgwyl i ddisgyblion ifanc o ardal Bodffordd deithio ar fws yn annerbyniol.	
Ystyriwn bod polisi cau ysgolion bach CSYM yn atal rhieni ddewis amgylchedd addysg leol i'w plant.	
Ystyriwn bod safle dewisol ar gyfer yr ysgol newydd yn hynod o beryglus o ran rhwydwaith ffyrdd / natur a prysurdeb trafniadaeth o gwmpas y lleoliad. Ystyriwn bod y safle yn beryglus i holl ddefnyddwyr posibl y safle.	
Ystyriwn nad yw'r penderfyniad yn caniatáu i ddisgyblion yr ardal gael dewis teithio'n wyrdd.	
Ystyriwn bod ein sylwadau blaenorol yn erbyn cau'r ysgol wedi'u hanwybyddu	
Sylwadau eraill	